

Міністерство освіти і науки України
Одеський національний університет імені І.І.Мечникова
Кафедра педагогіки

СИЛАБУС КУРСУ «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Обсяг:	Загальна кількість кредитів – 3; загальна кількість годин – 90
Семестр, рік	2-й рік навчання; 2-й семестр;
Дні, час, місце:	За розкладом занять
Викладач (-і)	Цокур Ольга Степанівна – доктор педагогічних наук. Професор, завідувачка кафедрою педагогіки Вейланде Лілія Вольдемар-Вікторівна – кандидат педагогічних наук, доцент
Контактний тел.	(098) 751 4045 Цокур О.С. (097) 313 88 02 Вейланде Л.В.-В
Е-mail:	scokur@ukr.net – Цокур О.С. veylande@onu.edu.ua – Вейланде Л.В.-В.
Робоче місце	Одеський національний університет імені І.І.Мечникова вул. Французький бульвар 24/26, ауд.25 кафедра педагогіки
Консультації	<i>Очні консультації:</i> п'ятниця з 15.00-16.00 <i>Онлайн-консультації:</i> вівторок з 16.00-17.00

КОМУНІКАЦІЯ

e-mail:

scokur@ukr.net – Цокур О.С.

veylande@onu.edu.ua – Вейланде Л.В.-В.

телефон:

(098) 751 40 45 Цокур О.С.

(097) 313 88 02 Вейланде Л.В.-В.

соціальні мережі: Telegram, Viber (за номером телефону)

Google Classroom: буде надане посилання з початком занять

аудиторія: за розкладом аудиторних занять, консультацій

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни - принципи, методи навчання, методи організації навчання та виховної роботи у вищій школі.

Пререквізити курсу: відноситься до обов'язкових дисциплін базується на знаннях з курсів «Філософія науки та етики науковця», «Історія, концепції та сучасні досягнення науки».

Здобувачам для оволодіння завданнями курсу потрібно:

знати:

- фундаментальні основи наукового знання та філософські підвалини конкретної науки;
- основні концепції та тенденції сучасних наукових досліджень;
- основні методи наукових досліджень та їхній зв'язок з природою людського розуму і життя;
- принципи будування проєктів наукових досліджень;
- межі людського знання та методи їх розширення;
- основні принципи наукової методології та етики науковця;

вміти:

- критично мислити, зокрема, вміння застосовувати критичне мислення до аналізу результатів власного наукового дослідження, його наукової новизни, теоретичного і практичного значення
- використовувати знання основних напрямків розвитку сучасних наукових досліджень у межах власної галузі знань
- вміти оцінити інноваційний потенціал обраного напрямку наукового дослідження

Постреквізити курсу - отримані знання, уміння та навички потрібні для оволодіння завданнями курсів «освітні вимірювання», «Інноваційні технології навчання», «Інтернаціоналізація освітньо-наукової діяльності»

Мета - теоретична підготовка здобувачів до здійснення дидактичної, науково-методичної й інноваційної організаційно-педагогічної діяльності у вищій школі шляхом формування їх інтересу, здатності й готовності до самостійного пізнання актуальних проблем теорії та перспектив розвитку вищої освіти в Україні та світі, педагогічного моніторингу й менеджменту, сучасних концепцій навчання й виховання студентів, опанування способів організації їхньої самостійно-дослідницької та науково-дослідної роботи, застосування засобів нових педагогічних підходів та освітніх технологій.

Завдання:

- розкрити сутність основних теоретичних концепцій і методологічних підходів, категорій і понять, закономірностей та принципів навчання і виховання студентів закладу вищої освіти;

- забезпечити практичне оволодіння аспірантами традиційних й інноваційних методів, форм та технологій навчання й виховання студентів;

- розкрити теоретичні підходи й забезпечити опанування аспірантами провідних стратегій діяльності сучасного викладача й куратора (тьютора, коуча) студентської академічної групи по формуванню соціально й професійно важливих якостей особистості;

- ознайомити з основами освітнього менеджменту й моніторингу у закладі вищої освіти;

- долучити до усвідомлення значущості педагогічних інновацій для подальшої модернізації вітчизняної вищої школи.

Очікувані результати

знати і розуміти сутність:

- актуальних проблем розвитку вищої освіти в Україні та світі, шляхів і способів оновлення змісту виховання і навчання студентів в умовах модернізації вищої освіти в контексті євроінтеграції, інформатизації та глобалізації суспільства;

- державних нормативних документів про освіту і вищу освіту;
- мети, завдань та тенденцій розвитку вищої освіти в Україні та світі;
- стратегічних завдань та пріоритетних напрямів модернізації та реформування національної системи вищої освіти;

- загальних основ і специфіки педагогіки вищої школи;
- методів та методики проведення наукових педагогічних досліджень в галузі дидактики вищої школи й теорії виховання студентів;

- дидактики (теорії навчання й освіти) вищої школи;
- структури освітнього процесу у вищій школі, його зміст, форми, методи і засоби;

- провідних форм організації освітнього процесу у вищій школі;
- видів навчальних занять, основ методики їх проведення;
- педагогічної інноватики в системі вищої освіти;
- сучасних вимог до професіоналізму особистості та діяльності викладача вищої школи, його ролі і місця у процесі вдосконалення освітньо-професійних програм і планів;

- мети і провідних завдань професійного виховання студентів;
- способів формування національної свідомості студентської молоді, її громадянської, гендерної, моральної та професійної культури;
- основних напрямів виховання студентів у процесі навчання та у позанавчальній час.

Вміти:

- аналізувати основні нормативні та державні документи про вищу освіту та функціонування закладу вищої освіти;

- працювати з науково-педагогічними й дидактико-методичними першоджерелами;

- застосовувати отримані теоретичні знання у практиці навчання й виховання студентів;

- організовувати освітній процес у вищій школі із урахуванням традиційних та новітніх технологій навчання й виховання студентів;

- прогнозувати наслідки впровадження педагогічних інновацій у вищій школі;

- аналізувати й розробляти навчально-методичні комплекси навчальних дисциплін;

- розробляти плани-конспекти лекцій, практичних, семінарських занять для здобувачів першого й другого рівнів вищої освіти;

- проектувати й ефективно застосовувати різні способи й засоби контролю академічних успіхів студентів, а також здійснювати моніторинг якості освітнього процесу;

- забезпечувати демократичний, особистісно зорієнтований, гуманістичний стиль керівництва в сфері вищої освіти.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (12 год.) та семінарських (10 год.), організації самостійної роботи студентів (68 год.).

Під час викладання дисципліни використовуються методи: словесні методи навчання: лекція (тематична лекція, лекція-візуалізація, проблемна лекція), пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія

Наочні методи навчання: ілюстрації (мультимедійні презентації до теми)

Практичні методи навчання: практичні завдання

Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема 1. Предмет, завдання і соціальна місія педагогіки вищої школи.

Основи наукових досліджень у галузі педагогіки вищої школи.

Тема 2. Історія і тенденції розвитку вищої освіти

Тема 3. Специфіка організації процесу навчання у вищій школі.

Тема 4. Специфіка організації процесу виховання у вищій школі

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ТЕОРІЯ ПЕДАГОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ІННОВАТИКИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Тема 5. Концептуальні засади педагогічного менеджменту у вищій школі

Тема 6. Інновації в системі вищої освіти.

Перелік рекомендованої літератури

Основна література

Законодавчі і нормативні документи

1. Закон України «Про освіту» URL: vnz.org.ua/zakonodavstvo/osvitu.

Закон України «Про вищу освіту» URL: vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu.

2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 01.07.2014 №1556-VII.

3. Концепція розвитку педагогічної освіти: Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 16 липня 2018 р. № 776. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>

4. Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти: Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 660-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/660-2018-%D1%80#Text>

5. Постанова КМ України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF#Text>

6. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій України: Постанова КМ України N1341 від 23.11.2011 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/1326289476970265/page5>
7. Про Національну доктрину розвитку освіти: Указ Президента України N 347/2002 від 17.04.2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2002#Text>
8. Про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців: Тимчасове положення // Наказ МОН України від 23.01.2004. №48. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0774290-05#Text>
9. «Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки» від 23 лютого 2022 р. № 286-р URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-rozvitku-vishchoyi-osviti-v-ukrayini-na>

Підручники та навчальні посібники

1. Барановська Л.В. Педагогіка та психологія вищої школи: навч.посіб. К.: НАУ, 2015. 240с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://er.nau.edu.ua/>
2. Гладуш В. А. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навч. посіб. Д., 2014. 416 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf>
3. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. – Харків, 2016. – 260 с. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1086/3/Калашнікова%20Л.%20М.%20Жерновникова%20О.%20А.%20Педагогіка%20вищої%20школи%20у%20схемах%20і%20таблицях%20%20.pdf>
4. Педагогіка вищої школи: підручник / В. П. Головенкін. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 290 с. URL: http://www.dgma.donetsk.ua/docs/kafedry/avp/metod/Головенкін_Педагогіка_в_вищої_школи_2019.pdf
5. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: підручник К.: Каравела, 2014. 360с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.psyh.kiev.ua/>
6. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. К.: Конкор, 2011. 628 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://uchebnikonline.ru/pedagogika/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_turkot_ti/pedagogika_vischoyi_shkoli_-_turkot_ti.htm
7. Хрестоматія з педагогіки вищої школи : навч. посібн. / В. І. Лозова, А. В.Троцько, О. М. Іонова та ін. ; за заг. ред. В. І. Лозової. Х. : Віровець А.П. "Апостроф", 2011. 408 с.
8. Чернілевський Д.В., Томчук М.І. Педагогіка та психологія вищої школи: навч.посібник. – Вінниця: Вінницький соціально-економічний ін-т ун-ту «Україна», 2006. – 402с. URL: <http://www.twirpx.com/file/326008/>
9. Щоденник з науково-педагогічної (асистентської) практики /Упор. О.С.Цокур. Одеса, 2018. 30 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Методи контролю – поточний контроль (усне опитування, оцінювання виконання практичних завдань, оцінювання завдань для самостійної роботи)

Форма контролю - залік

У ході поточного контролю аспірант може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожну тему змістового модуля. Залік оцінюється за 100-бальною шкалою. Фінальна оцінка з навчальної дисципліни це середнє арифметичне суми балів за поточний контроль за усіма темами.

1. Усна відповідь –30 бали
  2. Письмові практичні завдання за кожне завдання 15 балів (2 завдання – 30 балів)
  3. Презентація виконання завдань для самостійної роботи - 40 балів
- Нарахування бонусних балів не передбачається.

Поточний контроль						Фінальна оцінка
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>	<i>T4</i>	<i>T5</i>	<i>T6</i>	
100	100	100	100	100	100	100

Самостійна робота студентів.

Види роботи:

- Написання міні-доповіді з презентацією за однією з запропонованих до теми тем
- Міні-дослідження та презентувати результати у вигляді доповіді (теми за вибором)
- Розробка робочої програми елективного курсу (за темою дослідження), узгодити її з ОПП відповідної спеціальності
- Розробка схематизованого конспекту лекції, семінарського заняття за однією із тем навчального курсу.
- Розробка тестових завдань для проведення експрес-контролю знань за обраною для розробки теми.
- Підбір/Розробка інструментарію для проведення моніторингу якості академічних досягнень студентів відповідно розробленої робочої програми
- Розробка плану виховної роботи куратора академічної групи.
- Скласти план-сценарій проведення виховного заходу зі студентами з актуальної проблеми.

Контроль самостійної роботи відбувається під час лекційних та семінарських занять за відповідною темою, внесений до поточного контролю Максимальна оцінка – 40 бал за кожне завдання

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75%

від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час виконання практичних завдань, завдань для самостійної роботи, контрольних робіт заборонено. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час участі у тренінгових вправах в процесі заняття.

Політика щодо відвідування та запізень: відвідування занять є обов'язковим, запізнення не бажані. Бали за відвідування занять не нараховуються. У разі відсутності з поважної причини (наявність довідки обов'язкова) семінарські заняття відпрацьовуються (очно), обов'язково надається письмовий звіт щодо виконання практичних завдань та завдань для самостійної роботи. Графік відпрацювань складається разом з лектором.

Мобільні пристрої: допускається використання смартфона, планшета або іншого пристрою з доступом до інтернет-мережі під час лекційного заняття у випадках роботи з літературними джерелами та їх обговоренням (визначається лектором).

Поведінка в аудиторії: ділова та одночасно творчо-емоційна атмосфера, що базується на доброзичливості та довірі.